

Stanowisko Stowarzyszenia Eko-Pak na temat projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11.09.2003r. w/s ograniczeń i zakazów stosowania określonych substancji używanych do produkcji opakowań.

Warszawa, dnia 25 listopada 2003 r.

Polska Koalicja Przemysłowa na Rzecz Opakowań Przyjaznych Środowisku „Eko-pak” wnioskuje o wycofanie projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ograniczeń i zakazów stosowania określonych substancji używanych do produkcji opakowań. Nasze stanowisko opracowane zostało w oparciu o analizę projektu z dnia 11. września 2003r.

Według Eko-paku proponowane regulacje nie tylko nie zapewnią osiągnięcia celów leżących u podstaw ich wprowadzenia, lecz również spowodują poważne konsekwencje dla producentów stosujących opakowania z politereftalanu etylenu (PET), konsumentów oraz polskiej gospodarki. Ponadto ich wprowadzenie ograniczy swobodny przepływ towarów i usług wewnątrz Wspólnoty Europejskiej, który Polska musi zapewnić od 1 maja 2004 r

Eko-pak ma szereg zastrzeżeń i uwag do projektu, które zostały przedstawione poniżej:

1. Do etykietowania opakowań z PET stosowane są z reguły etykiety z tworzyw sztucznych takich jak OPP lub PS, które ze względów technologicznych nanoszone są na opakowanie głównie przy użyciu klejów termotopliwych. Zgodnie z Ustawą o substancjach i preparatach niebezpiecznych kleje termotopliwe nie są klasyfikowane jako substancje niebezpieczne, stwarzające zagrożenie dla środowiska. Zarówno w przypadku klejów termotopliwych (które byłyby zabronione) jak i klejów wodnych dyspersyjnych (byłyby dozwolone) czynnikiem klejącym mogą być te same substancje tzn. etylowinylooctan lub żywica syntetyczna. Ich wpływ na środowisko jest więc identyczny. Ponadto użycie klejów termotopliwych pozwala na ograniczenie powierzchni klejenia (tzw. klejenie punktowe), a przez to zmniejszenie ilości zużywanego kleju.
2. O bezwonnosci kleju oraz jego szkodliwości dla środowiska nie decyduje rozpuszczalność w wodzie, lecz jego skład chemiczny. Kleje wodne dyspersyjne mogą zawierać np. kancerogenne polikryloamidy. W związku z tym proponowane rozporządzenie nie będzie miało zakładanego wpływu na ochronę środowiska.
3. Rodzaj kleju nie ma żadnego wpływu na proces mycia opakowań. Opakowania typu PET są opakowaniami w większości jednorazowego użytku i nie wymagają mycia agresywnymi środkami chemicznymi przed napełnieniem. Ostre warunki w procesie mycia opakowań (tj. z zastosowaniem wysokich temperatur oraz kilkunastu środków myjących, a także kilku faz mycia) są stosowane w przypadku opakowań wielokrotnego użytku (głównie opakowania szklane). Są one podyktowane koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa jakościowego pakowanego produktu. Zdecydowana większość opakowań szklanych jest etykietowana z wykorzystaniem klejów wodorozpuszczalnych ze względu na stosowanie etykiet papierowych.

Biorąc pod uwagę punkty powyższe niezrozumiały i nieprawdziwy jest więc argument o zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko w wyniku nakazu używania klejów wodorozpuszczalnych.

4. Nakaz używania klejów wodorozpuszczalnych wymusi na przedsiębiorcach konieczność zmiany rodzaju stosowanych etykiet. Przy stosowaniu klejów wodorozpuszczalnych co najmniej jedna z powierzchni klejonych (etykieta lub opakowanie) musi być przynajmniej częściowo wodochłonna. Opakowania PET, zgodnie ze swoim przeznaczeniem, nie mogą

być absolutnie wodochłonne. Wynika z tego, że właściwości takie muszą mieć etykiety. W rezultacie producenci nie będą mogli używać etykiet z tworzyw sztucznych, a jedynie etykiety papierowe lub papierowe laminowane. Należy także podkreślić, że etykiety z tworzyw sztucznych stosowane przez wielu producentów można łatwo oddzielić od opakowań PET ze względu na znaczne różnice w ciężarze właściwym umożliwiającym flotacyjne ich rozdzielanie przy segregacji rozdrobnionych odpadów opakowaniowych łącznie z etykietami. Projektowane rozporządzenie uniemożliwiłoby ich stosowanie pomimo, że nie stanowią one bariery w recyklingu odpadów opakowaniowych.

5. Wprowadzenie proponowanych uregulowań spowodowałoby więc konieczność poniesienia ogromnych nakładów inwestycyjnych związanych ze zmianą rodzaju używanych etykiet i technologii etykietowania produktów. Koszt jednej maszyny etykietującej wynosi 200-300 tysięcy Euro, a producenci stowarzyszeni w Eko-paku mają takich urządzeń co najmniej kilka w jednym zakładzie produkcyjnym. Konieczność poniesienia takich nakładów w krótkim okresie (projektowany jest okres 6 miesięcy na dostosowanie się do nowych przepisów) może przynieść dalekosiężne skutki dla przedsiębiorstw działających na polskim rynku, ich pracowników oraz budżetu Państwa. Wprowadzenie projektowanych uregulowań doprowadziłoby bowiem do gwałtownego wzrostu kosztów oraz konieczności znalezienia dodatkowych środków na niezbędne nakłady inwestycyjne. To grozi ograniczeniem działalności przedsiębiorstw, łącznie z możliwością ich bankructw, zwiększeniem bezrobocia, mniejszymi podatkami wpływającym do budżetu Państwa oraz zmniejszeniem konkurencyjności polskich produktów w stosunku do zagranicznych.
6. Skutkiem wprowadzenia omawianej regulacji będzie niespełnienie przez Polskę wymogów unijnych o wolnym przepływie towarów i usług, gdyż narzuca na przedsiębiorstwa wymogi nie stosowane w żadnym kraju unijnym, ani kandydującym. Przedsiębiorcy unijni nie będą mogli wprowadzać na rynek polski towarów wyprodukowanych przy użyciu klejów innych niż wodorozpuszczalne. Nakazy takie nie mają miejsca w krajach Unii Europejskiej, gdzie stosuje się różne rodzaje kleju, podobnie jak obecnie w Polsce. Warto ponadto podkreślić, że w krajach unijnych wymogi dotyczące poziomu recyklingu i odzysku są wyższe niż w Polsce, a swoboda producentów w używaniu rodzaju klejów nie stanowi bariery do ich spełniania.

Dodatkowo należy podkreślić, że pozytywne skutki ekonomiczne wymienione w uzasadnieniu do projektowanego rozporządzenia nie będą miały miejsca, gdyż:

7. Rodzaj stosowanego opakowania – jednorazowego, wielokrotnego użytku zależy w głównej mierze od rodzaju pakowanego produktu i preferencji konsumenta, w żadnej mierze nie jest związany z rodzajem zastosowanego kleju.
8. Zastosowanie klejów wodorozpuszczalnych nie będzie miało wpływu na wielkość opłaty produktowej, gdyż ta zależy wyłącznie od rodzaju i masy opakowania wprowadzanego na rynek. Nie ma więc żadnego bezpośredniego związku pomiędzy rodzajem kleju na etykietach, a poziomem recyklingu.

Negatywne zaś skutki ekonomiczne zostały omówione w punkcie 5.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty wnioskujemy więc o zaniechanie dalszych prac nad projektem w/w rozporządzenia i rezygnację z jego wprowadzenia.